

מה טעם שניהם חולקין בקנים?, משום דמלכתחילה שניהם מספקין את הקנים.⁽¹³⁾

מתניתין:

המקבל שדה מחבירו בחכירות, והיא בית השלחין, שנוכע בשדה מעין של מים, ויש מעלה מיוחדת בשדה שכזאת, כיון שהיא שדה יבשה, שאינה מסתפקת במי גשמים אלא צריך גם להשקותה, ולכן, הימצאותו של המעין בתוכה מאפשרת את ההשקאה ללא טירחה מרובה.⁽¹⁴⁾

או שקיבל על עצמו לעבוד ב"שדה לבן" שהיא בית האילן, שדה תבואה שיש בה אילנות, והיא עדיפה בעיניו מכל שדה אחרת, משום שיוכל לאכול גם חלק מפירות האילן, הגדלים בה, ללא טירחה, בנוסף על תשלום עבודתו בשדה.

ולאחר שהתחיל לעבוד בה, יבש המעין של שדה בית השלחין, ונקצץ האילן של שדה בית האילן.

כיוון שלא פירש המקבל במפורש שקיבל את חכירת השדה בגלל המעין או בגלל

ואילו אריסא, עביר בי יאורי, עליו להתקין תעלות מהנהר, כדי להשקות⁽¹²⁾ את השדה.

שנינו במשנה: כשם שחולקין ביין כך חולקין בזמורות ובקנים:

והוינן בה: קנים, מאי עבידתיהו? איזה צורך יש בהם?

אמרי דבי רבי ינאי, משנתנו מדברת בקנים המוחלקין, שניטלה קליפתן, שבהן מעמידין וסומכין את הגפנים.

שנינו במשנה: ושניהם מספקין את הקנים:

ומקשינן: כיוון ששנינו שניהם חולקים בקנים הסומכים את הגפנים, אף על פי שאינם חלק מהשבח הגדל בשדה, הרי בהכרח שהטעם לכך הוא משום ששניהם הביאו את הקנים, וכל אחד נוטל את הקנים שלו בסיום העבודה.

ואם כן, זה שחזר ואמר התנא "ושניהם מספקין את הקנים", למה לי?

ומתריצין: התנא במשנתנו אינו אומר כאן הלכה נוספת, אלא בלשון "מה טעם", קאמר זאת:

12. לדעת רש"י חפירת היאורי מיועדת להקל על ההשקאה, וכל שאינו מעיקר העבודה אלא להקל. מוטל על האריס לעשותו. וכן פירש הטור,

אבל הרמב"ם פירש שהיאורי היינו לחפור מקומות שיתקבצו בהם המים, וכתב הקצות החושן שלדבריו אין חילוק בין דבר שהוא צורך העבודה לדבר שאינו נצרך אלא להקל, אלא שחכמים הטילו את חפירת היאורי על האריס.

13. הראב"ד בשיטה פירש, דהיא גופא אשמועינן שעל שניהם לספק את הקנים, וכופין זה את זה לכך.

14. בכל מקום "בית השלחין" פירושו, שדה